Geçmişin seslerini bugüne taşıyan müzisyen
EMRE ARACI

HAMİ ÇAĞDAŞ

Aracı, kompozitör ve yapımcı Ateş Orga ile plağın kaydının yapıldığı Prag Rudolfinium Salonu önünde

Batı ile kaynaşma çabamızın temelini oluşturan kültürel değişimin temel ve önemli bir unsuru da müzik alanındaki değişimlerdir. Bir yandan Osmanlı Sarayı'nda Avrupa'dan gelen bestecilerle orkestra şeflerinin ve Osmanlı hanedanı üyelerinin Batı müziği formundaki besteleri, bir yandan da Avrupalıların Osmanlı topraklarındaki müziklerden esinlenerek yaptıkları besteler bu değişimde önemli bir rol oynamıştır.

Emre Aracı uzun araştırmalar sonucu hazırladığı plaklarıyla çoğu notalarda kalmış, uzun yıllar seslendirilmemiş bu eserlere yeniden hayat veriyor. Bugüne dek üçü Kalan Müzik biri de Warner Classics tarafından yayınlanan bu plaklara geçen ay bir yenisini ekledi. '**İstanbul'dan Londra'ya. 19. Yüzyıl Osmanlı Koral ve Senfonik Müziği**'. Bu CD'de 19. Yüzyılda yaşamış ve hayatlarının belirli bir döneminde İstanbul'da bulunmuş üç Avrupa'lı bestecinin yapıtı seslendiriliyor. Her üç eserde de Osmanlı ülkesinin ruhu ve müziği yansıyor. **Emre Aracı** diğer plaklarında olduğu gibi bestecilerin, eserlerin, CD'nin öyküsünü içeren oldukça kapsamlı bir kitap da eklemiş CD'ye.

Eserleri, arşivlerdeki notalarda kalmaktan kurtaran **Emre Aracı** ile çalışma yöntemlerini, yeni CD'sinin serüvenini, gelecek için planlarını konuştuk...

"KÜLTÜRLERİ BİRLEŞTİRİCİ ESERLERİ İNSANLIĞA MALETMEK İSTİYORUM"

Uzun ve titiz çalışma süreçlerini gerektiren, çok farklı bir alanda uzmanlaşmayı seçtiniz. Müzik tarihini seçmenizin nedenini sormak istiyorum öncelikle.

Bu alanda bir niş yarattığımı hissediyorum ve beni bu noktaya getiren unsurlar hem kişisel ilgilerimden, hem de profesyonel anlamda eğitimini gördüğüm alanların önümde açtığı yoldan kaynaklanıyor, diyelim. Profesyonel müzik eğitimimden sonra standart bir orkestra şefliği, bir kompozitör olmaktan öte, tarih, diplomasi ve klasik müzik alanlarındaki kişisel ilgilerimi ortak bir potada birleştirme heyecanım böyle bir yola yöneltti beni. Çok büyük bir tarih merakım var, klasik müzik merakım ve eğitimim buna katıldı, kültürleri birleştirici eserler çıkararak bunları insanlığa maletme heyecanım da var. Negatif ve bölücü olan bu ortamda, pozitif birleştirici bir değerler zincirini ortaya çıkartmaya çabalıyorum diyebiliriz.

Nasıl çalışıyorsunuz?

Keşif çalışmasını öğrenmem bir on senemi aldı. Bundan, kuvvetli olan yönlerimi ortaya çıkartıp bunun eğitimini almayı kastediyorum. Sekiz yıl Edinburg Üniversitesi'nde okudum; dört yılı lisans, dört yılı doktora düzeyinde olmak üzere. Burada en küçük ayrıntısına kadar, müzikolojik tarihi araştırma nasıl yapılır öğrendik. Önce metodolojiyi öğrendik. Bu süre içinde deneysel pek çok tez hazırlanıyor. Bugün kendisine araştırmacı diyen ama matbu ile yazmayı, ansiklopedik bilgiyle katalogları ayırtedemeyen insanlar var. Üniversitede tez konum 'Adnan Saygun ve Eserleri'ydi. Bu çalışma, öğrendiklerimi uygu-

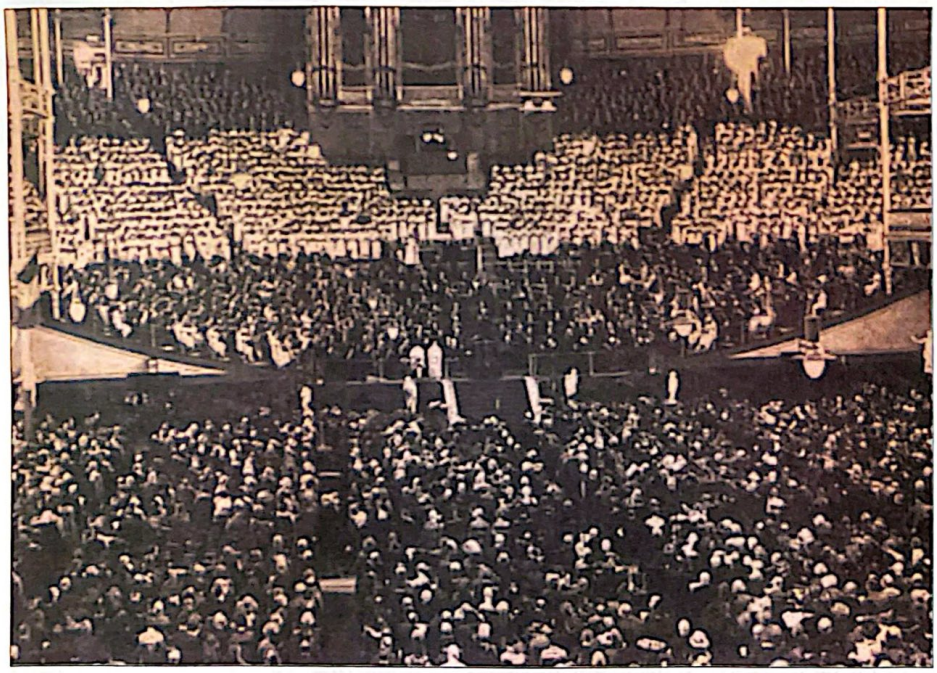

16 Temmuz 1867'de Londra Crystal Palace'ta Luigi Arditi'nin Türkçe sözlü eserini Abdülaziz şerefine verilen konserde, 30000 kişi önünde seslendiren 1600 kişilik koro, 1926'da yine aynı salonda bir Haendel konserinde

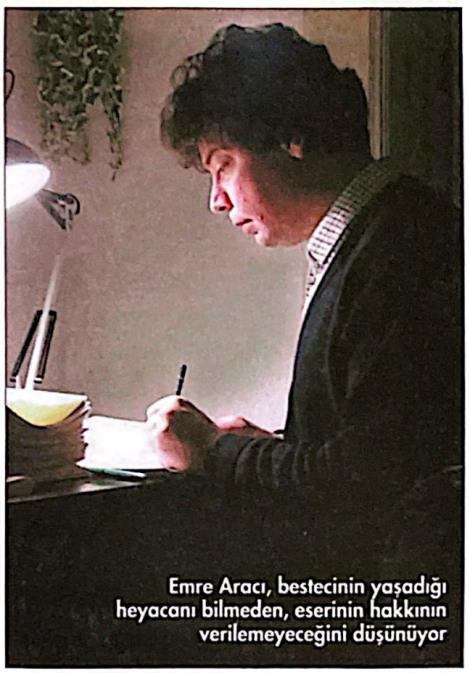

Emre Aracı, bestecinin yaşadığı heyacanı bilmeden, eserinin hakkının verilemeyeceğini düşünüyor

lama, yeni yollar bulma konusunda bana çok yardımcı oldu. Bir sanatçının ilgisizliğe karşı direnişi, çalışkanlığı, son derece çileden çıkartırcasına kıskançlıkla mücadelesi, cevherini yansıtamama üzüntüsünün çok iyi yansıdığı bir hayat hikâyesi. Bu hikâyeyi izlerken Paris'e gittim. Adnan Bey'in okuduğu okulun havasını solumak, tozlu raflarda, arşivlerde onun hayatına dair orijinal belgelere bizzat el sürmek istedim. Tarih yazarken o havayı solumak ile kütüphanelerden, kitaplardan aktarmak çok farklı.

Sadece kütüphaneye gitmek, belge taramak, arşive girmek, eserin de sanatçının da ruhunu yansıtmıyor.

Bu bir disiplindir, bir yaşam tarzıdır, bir metedolojidir. Paris'te gittiği, çalıştığı mekânlarda o havayı soluyup, o heyecanı hissedip, arşivlerde ciddi anlamda tarama yapıp Adnan Bey'in belgelerine ulaşmak bana çok farklı bir yol açtı. Bir kere bu tadı aldıktan sonra kurtulamıyorsunuz.

Bir tarih merakım vardı dediniz...

Yaptığınız plaklarda bestecinin yaşadığı ya da eserin bestelendiği dönemin tarihsel ortamını da araştırıp plak bilgilerine yansıtıyorsunuz.

Bir şeyi tarihsel boyutuna oturtmazsanız müzik olarak tek başına hiç bir anlam taşımaz. Adnan Saygun'un 'Yunus Emre Oratoryosu'nu ele alalım. Bu eser için, hümanisttir, insanlık için yazılmıştır, ulvidir denir. Ama hiç kimse bu eserin yazıldığı sıralarda 2. Dünya Savaşı gibi bir olgu vardı, bu savaşın acıları yaşanıyordu, demez. Ben bunu ön plana çıkarttım çünkü biz bir kompozitörün o an yaşadığı heyecanı bilmeden o esere hakkını veremeyiz. Tarih bilgisi olmadan bir eseri soyut bir şekilde topluma kazandırmanız yararlı olamaz.

Plaklara eklediğiniz bilgiler aşağı yukarı bir kitap niteliğinde...

Bugüne kadar yaptığım kayıtlarda yer alan eserlerin çoğu saraylarda bestelenen marşlar, sultanların besteleri, balo salonlarının dans müzikleri. Sizin bu müzikleri sıradan bir marş ya da vals olarak dinlemeniz farklı, bir ortamı canlandırarak, besteleniş ya da icra ediliş öyküsünü bilerek dinlemeniz çok farklı etkiler yaratacaktır. Benim de dinleyiciye vermek istediğim bilinmedik bu müziklerin yanı sıra kaybolmuş, unutulmuş bir devrin yaşayışını tanıtmak.

Araştırmalarınız sonucu bir takım notalar, bilgiler buldunuz. Bunları, tamamlama, düzenleme, orkestrasyon çalışmalarınız oluyor mu?

Bugüne kadar yaptığım diğer kayıtlarda 'Osmanlı Sarayında Avrupa Müziği', 'Kırım Savaşı' ile ilgili albümüm, 'Boğaziçi Mehtaplarında Sultan Portreleri' hep benim piyano notalarından, yaylılar orkestrası için bizzat yaptığım orkestrasyonlardan ibaretti, son çıkan albümde yani 'İstanbul'dan Londra'ya albümümde tamamen notanın birebir orjinali ve benim edisyonunu hazırladığım yazmalardan yola çıktık. Bazı notalar okunmuyordu ama ben hiç bir notasını değiştirmedim. 19. yüzyılda müzikte kornolar, trompetler, bilhassa natürel enstürmanlar için farklı bir yazım tarzı vardı, bu çıkan sesi değiştirmiyor, sadece bir imla, ben bugünün modern orkestrasının çalacağı bir imlaya taşıdım. Yalnızca bir yerde yirmi otuz ölçü kadar bir piyano partisi mevcuttu, Ateş Orga ile birlikte metne zarar vermeyecek biçimde orkestrasyonunu gerçekleştirdim. Geri kalan kısmı tamamen orijinaldir, bestecinin bıraktığı şekildedir.

Gelelim işin icra kısmına. Nasıl bir yol izliyorsunuz, bir orkestra tercihiniz var mı? Bu tür eserleri seslendirmiş bir orkestrayı mı yoksa yeniden oluşturacağınız bir orkestrayı mı tercih ediyorsunuz?

Siz Mozart'ı keşfettiğiniz zaman artık

'İstanbul'dan Londra'ya. 19. Yüzyıl Osmanlı Koral ve Senfonik Müziği' CD'sindeki eserler

Şef: **Emre Aracı**; Prag Senfoni Orkestrası (Başkemancı: **Rita Cepurcenko**); Prag Filarmoni Korosu (Koro Şefi: **Jaroslav Brych**); Solistler: **Dagmar Williams** (soprano), **Stepanka Pychova** (alto), **Petr Klima** (tenor), **Miroslav Vacha** (bas), **Pavel Cerny** (org), Yapımcı: **Ateş Orga**, CD: **Kalan Müzik**, 349.

- 'Türk Kasidesi (Şarkî-yi Duâiyye)', **Luigi Arditi** (1822-1903), Re Majör Koro ve Büyük Orkestra İçin. 1856 İstanbul ve 1867 Londra versiyonu.
- 'Boğaziçi Kıyılarında', **Chevalier August D'Adelburg** (1830-1873), Op.9 Senfoni Fantezi, Büyük Orkestra İçin. (1858-'59)
- Milli Marş (Şarkî-yi Duâiyye), **Angelo Mariani** (1921-1873), Do Majör Koro ve Orkestra İçin (1848-'49)

Foto: Jens Franke

Emre Aracı yönetimindeki Prag Senfoni Orkestrası ve Praf Filarmoni Korosu Prag Rudolfinium'un Dvorak Salonu'nda 'İstanbul'dan Londra'ya' plağının kaydı sırasında

onun farklı icraları farklı anlamlar taşımaya başlar. Farklı orkestralar, farklı çalış tarzlarının konuşulduğu bir devirdeyiz artık. Bu müzik için romantik dönemin iyi bir orkestrası, iyi bir çalış tekniği ile İtalyan operatik müziğine uygun bir tarz gerekir. Burada da önemi olan iyi bir orkestranın olması. Bunu New York Filarmoni de, İstanbulda ki bir orkestra da çalabilir ama kayıtta birçok lojistik sebep var: Bunlardan biri tarihi bir salonun kullanılması ki biz burada Prag'ı tercih ettik. Rudolfinum Dvorak Salonu kiralandı. Çek Filarmoni'nin evi sayılan bu muhteşem salon Prag Bahar Festivali'ne de ev sahipliği yapıyor. Üç çalışma günümüz vardı, bu üç günde maksimum geri dönüşümü elde etmemiz gerekiyordu. Bu nedenle orkestra notayı çok iyi deşifre edebilmeliydi. Dolayısıyla standartı yüksek bir orkestra gerekiyordu. Burada bir de koro unsuru var, eserlerin bazıları koral ve dili Osmanlıca bunlar ilk kez 19. Yüzyılda icra edildiklerinde yabancılar tarafından fonetik şekliyle söylenmiş. Bir Türk korosuna söyletseydim işin esprisi kaçacaktı. Yabancı bir koroyu ele alıp onlara fonetik olarak söyletmek bu projenin %100 orijinal, otantik bir yeniden yapım olmasını sağlayacaktı. Dolayısıyla kayıt projesinde Prag Filarmoni Korosu ile Çek Senfoni Orkestrası'nı birlikte kullandık. Ama koro daha önceden hazırlandı. Sözcüklerin nasıl telaffuz edileceğini internet yoluyla ilettik onlara. Notaların deşifresini hazırlayıp gönderim. Bu plak için Türkiye, Londra, Prag üçgeni arasında bir buçuk senelik bir hazırlık dönemi geçirdik. Yoksa bu hazırlıklar olmadan üç günde kayıt yapamazdık.

Biraz daha geçmişe dönersek. Bu kayıtları hazırlarken, belirli bir planınız var mıydı; önce şunu, daha sonra şu plakları yapacağım gibi... Yoksa araştırmalarınız sizi nereye götürürse ona göre mi karar veriyorsunuz?

Elbette bilinçli bir altyapı var. Kendi kulvarımdan başka bir şey yapmam. Cumhuriyet dönemi çoksesli müziği de ilgimi çekiyor, ama ben Osmanlı dönemine odaklandım çünkü 19. yüyıla karşı bir ilgim var. Avrupa'nın kraliyet ailelerinin farklı müzikleri de olabilir. Osmanlı dışı bir şey de olabilir. Salt Osmanlı müziği ile ilgilenmem söz konusu değil. Sadece bu alanda önemli bir boşluk var, bunun için ilgi duyuyorum. Bir de bu çalışmalardan çok keyif alıyorum. Osmanlı hanedanından insanlarla tanıştım, onların ilgisiyle yeni notalar buluyorum, müzayedelere katılıyorum. Çok ilginç rastlantılar yaşıyorum. Bir konserime Neslişah Sultan gelmişti, dedesi Abdülmecid Efendi'nin müziğini duyduğunda gözleri doldu. Bu bana heyecan veriyor. Tabii ki benim çalışmalarım müzikle ve tarihle ilgili olacaktır.

Artık yeni çalışmanıza gelelim; 'İstanbul'dan Londra'ya' plağına. Bu eserleri keşif serüveninizi sormak istiyorum.

Bu eserler hakkında sekiz yılı aşkın bir süredir bilgim var. Luigi Arditi adındaki İtalyan'ın İstanbul'a geldiğini, Abdülmecid'in huzurunda Türkçe olarak korolu bir eser idare ettiğini biliyordum. Daha sonra Arditi'nin Londra'ya gittiğini, orada Kraliyet Tiyatrosu'nda şeflik yaptığını ve Abdülaziz'in Londra'yı ziyaretinde ona Türkçe bir eser yazdığını müzik tarihi kitaplarında bir, iki satır da olsa, okumuştum. Sekiz sene önce British Library'de de bu eserlerin matbu notasını buldum ve Abdülmecid'e ithaf edilen bu eserin on sene önce İstanbul'da çalınan eser olduğunu keşfettim. Bunu bir makalemde de açıkladım. Fakat asıl istediğim bunu bir şekilde kaydedebilmekti. Müzik araştırmalarında yazmak yetmiyor, duyuramadıktan sonra bir anlamı yok. 'Osmanlı Sarayı'ndan Avrupa Müziği' plağıma bu eserin kendi yaptığım yaylılardan oluşan bir aranjmanını koymuştum. Bu plakta birçok mesaj vermek istedim. Albümün önsözünde de yazdım. Plağın macerası Paris'te başlıyor. Paris'te kaldığım sırada haritaya bakıyorum; Avrupa Meydanı var ve bu meydanda iki cadde birleşiyor, biri İstanbul Caddesi, diğeri Londra Caddesi. Türkiye AB mücadelesinde bunları kullanmalı, mesajı vermeli. Niçin 'İstanbul'dan Londra'ya'? Bir Osmanlı padişahı, Abdülaziz, ilk defa 1867'de Londra'ya seyahat ediyor. Sultan Abdülaziz gemiyle Fransa'ya Toulon'a gidiyor, 3. Napolyon'un misafiri oluyor, oradan Paris Sergisi'ne gidiyorlar. Napolyon Abdülaziz'e özel bir ilgi gösteriyor. Fran-

EMRE ARACI

1968 yılında Ankara'da doğdu. Müzik derslerine küçük yaşta İstanbul'da Rana Erksan'ın piyano öğrencisi olarak başladı. Lise yıllarında müzik ile ilgilenmeye karar verdi. Gülseren Sadak ile piyano, Okan Demiriş ile teori, Ilarion Ionescu-Galati ile orkestra şefliği çalıştı. Edinburgh Üniversitesi Müzik Fakültesi'ni bitirdi (1994). Lady Lucinda Mackay ve Inchcape Vakfı'nın bursu ile aynı kurumda doktora yaptı. 'Ahmed Adnan Saygun - Hayatı ve Eserleri' konulu bir tez yazdı. Üniversitede kurduğu ve beş sene şefliğini yaptığı yaylı çalgılar orkestrası Edinburgh University String Orchestra ile İskoçya ve dışında pek çok konserler verdi. Türk bestecilerinin ve kendi bestelerinin seslendirilmesini yönetti. Cambridge Üniversitesi'nde Newnham Koleji'ne bağlı 'The Skilliter Centre for Ottoman Studies' araştırma merkezinde Türk Ekonomi Bankası'nın desteği ile araştırmalar yaptı. Yurt dışında birçok merkezde konferanslar verdi. Yurt içinde ve dışında çok sayıda makale yayımladı. Halen araştırmalarının yanı sıra, bir çok ülkede orkestralar yönetiyor.

ESERLERİ

PLAK/CD: Osmanlı Sarayı'ndan Avrupa Müziği (Kalan müzik, 177), Savaş ve Barış: Kırım 1853-56 (Kalan Müzik, 257), Boğaziçi Mehtapları'nda Sultan Portreleri (Kalan Müzik, 303), İstanbul'dan Londra'ya 19. Yüzyıl Osmanlı Koral ve Senfonik Müziği (Kalan Müzik, 349), İnvitation to the Seraglio (Warner Classics 2004) **BESTE:** Elegy for Erkel/Erkel İçin Ağıt (1993); Bariton ve orkestra için 'Farewell to Haluk/Haluk'un Vedaı (1994); Marche Funebre et triomphale (1995); Türk Büyükelçisi'nin Merasim Marşı (1998); Kayıp Zamanın İzinde/Kraliçe 2. Elizabeth'in altın jübilesi için (2002). **KİTAP:** Ahmed Adnan Saygun - Doğu Batı Arası Müzik Köprüsü (Yapı Kredi Yayınları, 2001).

sa'dan geri kalmamak için İngiltere Kraliçesi Victoria'da Abdülaziz'i davet ediyor ve padişah Fransız kraliyet yatıyla Manş Denizi'ni geçerek İngiltere'ye gidiyor. Abdülaziz Londra'da Buckingham Sarayı'nda kalmıştır. Birçok kişi gider o sarayın resmini çeker, fakat hiç kimse o sarayda beş gün süreyle bir Osmanlı Padişahının kaldığını, özellikle en üst katın onun için tekrar düzenlendiğini bilmez. İşte bu süre içinde Cyrstal Palace'ta bir konser düzenleniyor ve 1600 kişilik bir koro, otuz bin izleyicinin katıldığı bir konser veriyor. Konserde Arditi'nin eseri seslendiriliyor. İşte biz bu eseri kaydettik. Bu işte bir de benim kendi iç yolculuğum söz konusu. 16 yıldır Londra'da yaşayan bir Türk müzik adamı olarak, araştırmacı olarak ben bu plağı yapmak zorundaydım. Bunlar birçok noktada kaderle birleşen şeyler. Böyle kişisel bir heyecanla bu albüm ortaya çıktı.

Sponsor desteğiyle bunu yapıyorsunuz. Her plak mı böyle oldu?

Sanatçının 19. yüzyıldaki gibi desteklerle daha serbest bir şekilde çalışacağına ve yaratıcı olacağına inanıyorum. Mozart, Beethoveen, Wagner de bu tür desteklerle ürettiler. Benim, çeşitli projelerim böyle kurumlar tarafından benimsenip desteklenmişti. Bana Nurol Holding ve Çarmıklı ailesi önemli ölçüde destek oldu. Türkiye'de müthiş bir kurumsal bir bütçe var ama bu bütçe dünyanın sayılı orkestralarını büyük paralar karşılığı Türkiye'ye getirip, kurumsal günlerde konserler verdirmek şeklinde harcanıyor. Kültürel yatırıma dönüşemiyor. Bizim yaptığımız, Türkiye'nin müzik tarihinin hiç bilinmeyen noktalarını ortaya çıkarmak, eserleri tanıtmak. Bu insanlar ne olacağı bilinmeyen bir şeye yatırım yapıyorlar. Bu ülkenin kültürüne hizmet bence böyle olur. Bu destek sayesinde 'Boğaziçi Mehtaplarında Sultan Portreleri' albümüm çıktı, bu albümü yaptık.

İngiltere'deki akademik hayatınız sürüyor mu?

Hayır ben Edinburg'dan ayrıldıktan sonra Cambridge Üniversitesi'ne geçtim, şimdi ise tamamen bağımsız olarak çalışmalarımı sürdürüyorum, konserler veriyorum. Akademik hayat hareketliliğinizi sınırlıyor. Bu tür araştırmalar ve konserler uzun zaman dilimleri ve geniş bir coğrafyaya gerek duyuyor. Bir tür macera diyebiliriz. Paris'te Osmanlı müzayedesine katıldım, notalar aldım, Prag'da plak kaydı yaptım, Kahire Operası'yla konser veriyorum, daha sonra Bergama'da Donizetti Paşa'nın evindeyim. Bu ancak bağımsız şekilde olabilir.

Dolmabahçe Sarayı'ndaki NATO Zirvesi'ndeki konser sonrasında Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile Fransa Devlet Başkanı Jacques Chirac Emre Aracı'yı kutluyor

İlginç anılarınız da vardır...

Olmaz mı? Bir öğle yemeğinde Osman Osmanoğlu'ndan babasının hayatını dinlemek, Donizetti Paşa'nın evinde Abdülmecid'e hediye ettiği koral bir eserin notalarını görmek gibi. Son günlerde Sabancı Müzesi'nde 'Osmanlı İmajı' sergisi açılmıştı. O tabloların geldiği Ptuj Müzesi'ndeki serginin açılışında da bir konser verdim. Koleksiyonun sahibi olan ailenin varisi Herberstein Kontu, Viyana'dan gelmişti, bizim de Ulaştırma Bakanımız oradaydı. Kont orada bana bu salonda küçükken emeklerdim, siz müziğinizle bana farklı bir gece yaşattınız dedi. Bir heyecan olarak bana yön veriyor bu olaylar. Ama unutamadığım olay NATO Zirvesi'nde Dolmabahçe'de devlet başkanlarına verdiğim konserdi. Dolmabahçe Sarayı'nın Muayede Salonu'nda balkonda çaldık. Aşağıda Nato ülkelerinin devlet başkanları ve konser sonrasında büyük bir heyecanla alkışlıyorlar... O günü unutamıyorum.

Geleceğe ait düşünceleriniz neler?

Hayatımın kendi arzularım doğrultusunda mümkün olduğunca herkese verimli olacak şekilde devam etmesi çok önemli. Yetişme sürecimde tanık oldum: Son derece taklitçi, iç sesini dinlemeyen insanlarla dolu toplum. Farklı olmanın peşinde koşmak, farklılığınızı hissedip onu da bu toplumun insanlarının pozitifliğine katmanız gerekiyor. Biri bir şey yapıyor ve herkes onu taklit ediyor. Bir anda her yerde simitçi dükkanlarının açılması gibi. Ama bu üretkenliğin hakkının da verilmesi gerekiyor. Araştırmalarım sürecek, konserler de. Şubat ayında İstanbul'a geleceğim Donizetti'nin 150. ölüm yıldönümü nedeniyle İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası'nın vereceği konseri yöneteceğim.

Bu konser plağa dönüşecek mi?

Dönüşebilir ama, konser kaydı olarak değil. Bir araştırma ve hazırlık süresi gerekiyor. Ama önce, benim Donizetti üzerine yazdığım İngilizce kitabın Türkçesini bu yıldönümüne yetiştirmeye çalışıyorum. Daha önce başka bir plak projem var. Sultan Murad'ın 100. ölüm yıldönümünde onun bestelediği valslerden oluşan bir konser hazırlamıştım. Çok ilgi gören bu konserin bir plağını yapmayı düşünüyorum.

Sizin bir de bestecilik yanınız var.

Bestelerim var. Tasarılarım, tamamlanması gerekenler de var, ama vakit bulamıyorum. Bu plak çalışmaları daha çok ilgimi çekiyor. Son beş yılda oldukça verimli oldum; yaklaşık her yıla bir plak düşüyor. Osmanlı Sarayı'ndan Avrupa Müziği ile Kırım albümü Warner Classics tarafından 'İnvitation to the Seraglio/Saraya Davet' başlığı altında basıldı, Yunanistan'da Türkiye'den daha çok satıldı. Plaklarıma ilişkin Avrupa'da Türkiye'den daha çok haber çıktı. BBC Radyosu çaldı, Princeton Üniversitesi'nde Öğrenci Radyosu'nda çalınıyor kendi ülkemin radyolarında çalınmadı.

Gereken ilgi gösterilmiyor...

Duyarsızlık da var. Dolmabahçe Sarayı'ndaki konserde Fransız Sarayı'ndan çıkma bir 'Türk Marşı' çaldık. Lully'nin Moliere'in 'Kibarlık Budalası' için yazar ile birlikte oluşturdukları müzik parçaları içinde bu 'Türk Marşı' da var. İlk defa 1670'te seslendirilen bu eser salondaki devlet başkanlarından özellikle Chirac'tan büyük ilgi gördü. Chirac, "Ne enterasan müzik" diyerek beni bizzat kutladı ve ülkesine döndükten sonra da mektup yazarak bir kez daha çalışmalarım nedeniyle teşekkür etti. Bu tür çalışmalar desteklenmeli, destek olanlardan söz edilmeli, bu başkaları için özendirici olması açısından da önemli.■

KASIM 2005 / SAYI 275 / 2 YTL (KDV İÇİNDE)

Hürriyet

GÖSTERİ

SANAT EDEBİYAT DERGİSİ

Ege'nin iki yakasının edebiyatlarını yakınlaştıran bir yazar HERKÜL MİLLAS

11. Avrupa Filmleri Festivali

Servet-i Fünun'un iki azınlık şairi AVRAM NAON ve İSAK FERERA

Fotoğraf ile resim arasında sınır tartışmaları

Tarihimizdeki çoksesli besteler EMRE ARACI ile sesine kavuşuyor

Uyumsuz tiyatro yazarlarının kimlik ve aidiyet sorunu

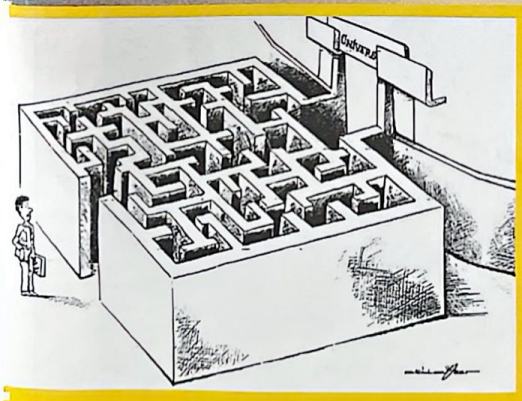

Romanları ve şiirleriyle

Attilâ İlhan

Dosya: Yeni eğitim sisteminde karikatürün yeri